

หลักสูตรสถานศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย
(ฉบับปรับปรุง)
พุทธศักราช ๒๕๖๒
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็ก อายุ ๓ - ๔ ปี)

สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย
อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

การจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสภาพตามบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการ จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจดังกล่าว จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยกำหนดถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มีคำสั่งกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมประสงการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในฉบับนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย
สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย

สารบัญ

	หน้า
ประกาศใช้หลักสูตร	
ความนำ	๑
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๒
วิสัยทัศน์	๒
หลักการ	๓
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี	๕
จุดหมาย	๖
สภาพที่พึงประสงค์	๗
ระยะเวลาเรียน	๑๔
สาระการเรียนรู้	๑๕
การจัดประสบการณ์	๒๒
การประเมินพัฒนาการ	๗๒
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๗๒
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๗๔
การสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาในระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๗๕
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน	๗๗
บรรณานุกรม	๗๘

ประกาศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย
(ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช ๒๕๖๒
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสภาพตามบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจดังกล่าว จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยกำหนดถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มีคำสั่งกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการ จัดกิจกรรมประสงการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในฉบับนี้

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช ๒๕๖๒ (สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี) ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลนครไทย ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตร สถานศึกษาฉบับปรับปรุงนี้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย ตั้งแต่ปี การศึกษา ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นางคนาวรรณ หมีตง)

หัวหน้าสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้สถานศึกษาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พบว่า ๒๕๕๖ มีจุดดีหลายประการ เช่น เป็นหลักสูตรที่มีความเป็นเอกภาพ ยืดหยุ่น มีความเป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย สถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตนเอง และหลักสูตรใช้ได้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีอยู่รอบด้านและความไม่ชัดเจนของการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างพัฒนาการเด็กปฐมวัย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ปัญหา การประเมินพัฒนาการในสภาพจริง ปัญหาความเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมถึงปัญหาคุณภาพเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมไม่เป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย และแผนแม่บทกฎหมายต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเด็กและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เห็นคุณค่าของการศึกษาปฐมวัย มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยร่วมกันทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อสิทธิที่เด็กทุกคนจะต้องได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้น จำเป็นจะต้องมีการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ลงสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนากายของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

“ผู้เรียนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีปัจจัยทางการศึกษาที่เพียงพอ
และบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ ศพต.เป็นฐาน”

หลักการ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พันธกิจ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

๑. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน เหมาะสมตามวัย
๒. ส่งเสริมการบริหารการจัดการศึกษาโดยใช้ ศพด. เป็นฐาน
๓. ปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรและสภาพแวดล้อม
๔. ส่งเสริมและพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
๕. ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

๑. ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน เหมาะสมตามวัย
๒. ศพด.บริหารจัดการศึกษาโดยใช้ ศพด. เป็นฐาน
๓. ศพด.มีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
๔. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพ
๕. ศพด.บริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ศพด.มีสื่อเทคโนโลยี และครุภัณฑ์ทางการศึกษาที่เพียงพอ
๗. ศพด.มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งเด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. **พัฒนาการด้านร่างกาย** ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
๒. **พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ** ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๓. **พัฒนาการด้านสังคม** ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 - มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๔. **พัฒนาการด้านสติปัญญา** ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 - มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 - มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 - มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

การวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างการเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. นอนพักผ่อนเป็นเวลา ๔. ออกกำลังกายเป็นเวลา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ มีรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. เดินตามแนวที่กำหนดได้ ๒. กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้ ๓. วิ่งแล้วหยุดได้ ๔. รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว ๒. เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ๓. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้

พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. กล้าพูดกล้าแสดงออก ๒. แสดงความพอใจในผลงานตนเอง

พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และ การ
เคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ๒. สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี ๒. สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง ๒. แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๔ มีความรับผิดชอบ

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน

<p>สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี</p>
<p>๑. แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ ๒. รับประทานอาหารด้วยตนเอง ๓. ใช้ห้องน้ำห้องส้วม โดยมีผู้ช่วยเหลือ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ มีวินัยในตนเอง

<p>สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี</p>
<p>๑. เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ประหยัดและพอเพียง

<p>สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี</p>
<p>๑. ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p>

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

<p>สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี</p>
<p>๑. มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. ทิ้งขยะได้ถูกที่</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย

<p>สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี</p>
<p>๑. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี</p>

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี
ของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. เล่นร่วมกับเพื่อน ๒. ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคย เมื่อมีผู้ชี้แนะ

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑ สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ๒. เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษาของตน ๒. เขียนขีดเขียน อย่างมีทิศทาง

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส ๒. จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว ๓. คัดแยก สิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน ๔. เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ๒. แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑ ทำงานศิลปะจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหา
ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง ๒. กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สภาพที่พึงประสงค์ อายุ ๓ - ๔ ปี
๑. ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ ๒. ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ

ระยะเวลาเรียน

กำหนดวันเปิด - ปิดภาคเรียน

ตามหนังสือจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่มท ๐๘๑๖.๔/ว ๑๐๕๙ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางในการกำหนดระยะเวลาการเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๐ ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม

ที่	สาระการเรียนรู้	ชั้นเตรียมอนุบาล		
		หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์	วัน
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑๐	๑๐	๕๐
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก	๙	๙	๔๕
๓	ธรรมชาติรอบตัว	๑๐	๑๐	๕๐
๔	สิ่งต่างๆ รอบตัว	๕	๕	๒๕
๕	วันสำคัญ	๖	๖	๓๐
	ประเมินพัฒนาการเด็ก/ปรับปรุงหลักสูตร	-	๓	-
รวม		๔๐	๔๓	๒๐๐

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. **ประสบการณ์สำคัญ** ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วย วัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตัว	(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับ ร่างกายตนเอง	(๑) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุขุทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง ขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุขุทรียภาพ ดนตรี	(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี (๒) การเล่นเกมดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นเกมบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๑.๒.๒ การเล่นเกม	(๑) การเล่นเกมอิสระ (๒) การเล่นเกมบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นเกมตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นเกมในห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

ด้านอารมณ์	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปกป้องผู้อื่นเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์ (๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหารไทย (๔) การศึกษานอกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาท สมาชิกของสังคม	(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่นและทำงาน แบบร่วมมือร่วมใจ	(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง	(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความ เหมือนและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	(๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ (๘) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด (๙) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ

การพัฒนาอ่าน	ประสบการณ์สำคัญ
	<p>(๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ</p> <p>(๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>(๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ</p> <p>(๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตามรรทัดจากซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง</p> <p>(๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย</p> <p>(๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่</p> <p>(๑๗) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง</p> <p>(๑๘) การเล่นเกมภาษา</p> <p>(๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง</p> <p>(๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ</p> <p>(๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย</p> <p>(๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ</p>
<p>๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา</p>	<p>(๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม</p> <p>(๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน</p> <p>(๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ</p> <p>(๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย</p> <p>(๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง</p> <p>(๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน</p> <p>(๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป</p>

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
<p>๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา</p>	<p>(๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ (๑๐) การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ (๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ (๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน (๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (๑๔) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๑๘) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา</p>
<p>๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>(๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน (๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ทำทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย</p>
<p>๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้</p>	<p>(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย</p>

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารที่ควรรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๒.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

๒.๕ วันสำคัญ เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา การปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถเลือกปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีงามได้ ในฐานะของพุทธศาสนิกชนเพื่อสืบทอดศาสนา ให้มั่นคงสืบไป

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๔ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๔ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ตีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การทำงานของสมอง การเรียนรู้และการเล่นของเด็ก โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจแตกต่างกันได้ ขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง + EF เด็กวัย ๓ - ๖ ปีเป็นช่วงเวลาทองของการพัฒนาทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ ดีที่สุดชีวิต เพราะสมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อได้ยิ่งได้รับการกระตุ้นมาก การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองและความสามารถทางการคิดจะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จเป็นกระบวนการทางความคิด (Mental process) ในสมองส่วนหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคิด ความรู้สึก และการกระทำ เช่น การตั้งใจคิด ไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย วางแผน ความมุ่งมั่น การจดจำและเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการทำสิ่งต่างๆ อย่างเป็น ขั้นตอนจนบรรลุความสำเร็จ ซึ่งเป็นทักษะที่มนุษย์เราทุกคนต้องใช้ มีความสำคัญยิ่งต่อทั้งความสำเร็จ ในการเรียน การทำงาน รวมทั้งการมีชีวิตครอบครัว

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดีถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นี้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเองการเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น เด็กควรมีโอกาสเล่นปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยาก กลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่ายรวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก

๖. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็ก เพราะเด็กได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติตามประเพณีมรดกและความรู้ของบรรพบุรุษ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของ ความเข้าใจและการยอมรับสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรม

๗. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ครอบครัว

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง

สมองของเด็กเล็กได้รับความสนใจในช่วงประมาณ ๒๐ ปีที่ผ่านมา เราได้เรียนรู้ว่าสมองถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้ คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องของสมองของเด็กเล็กชี้ชัดว่าการเชื่อมต่อของเซลล์สมองของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เครือข่ายเซลล์สมองที่เชื่อมต่อกันนี้มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะถูกป้อนเข้าสู่สมองของเด็ก และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมต่อของเส้นใยประสาท เส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อที่ทำงานอยู่เสมอจะมีการสร้างไขมันล้อมรอบ (Myelinization) ทำให้การเคลื่อนไหวของกระแสไฟฟ้าในเส้นใยประสาทเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเป็น การป้องกันไม่ให้เครือข่ายเส้นใยประสาทถูกกำจัดไป ดังนั้น การที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จึงต้องให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของหลักการเรียนรู้ของสมองและจิต (Caine and Caine, ๒๐๐๒) ดังนี้

๑. สมองสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน (A parallel processor) และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย สมองทำงานเป็นระบบซึ่งเป็นองค์รวม (A whole system) จะไม่แยกเรียนรู้เฉพาะที่ละส่วน การจัดการศึกษาจึงต้องไม่จัดโดยแยกเป็นส่วน ๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์

๒. ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสมอง เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้

๓. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น จึงต้องตอบสนองต่อความต้องการค้นหาความหมายด้วยการได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

๔. สมองจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมองจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง

๕. อารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ อารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ดังนั้น บรรยากาศที่เหมาะสมจึงเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

๖. สมองทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม ซึ่งทำให้เราได้ว่าสมอง จะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีต้องตระหนักถึงข้อนี้ โดยการให้เรียนรู้เป็นภาพรวมและส่วนย่อย

๗. การเรียนรู้ประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆรอบตัวไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม

๘. การเรียนรู้เป็นไปโดยที่เกิดความตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้และไม่ได้ตระหนักว่า เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆเกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงต้องออกแบบให้เอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเกิดความเข้าใจ และเรียนรู้

๙. มนุษย์มีวิธีจัดระบบความจำ ๒ แบบที่สำคัญ คือ ระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ การเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนจะเกิดจากระบบความจำทั้งสองแบบนี้ ดังนั้น การเรียนรู้จะ เกิดจากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

๑๐. ในช่วงต้นของชีวิต สมองจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วมากซึ่งมีลักษณะของ Hard wiring มีการสร้างเส้นใยประสาท และจุดเชื่อมต่อมากมาย ซึ่งมีช่วงของการเรียนรู้ที่เหมาะสมในเรื่องต่างๆ (Windows of opportunity) แต่อย่างไรก็ตาม สมองก็ไม่ได้จำกัดหรือหยุดการเจริญเติบโต มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ Windows of opportunity และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๑. ความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้

๑๒. มนุษย์ทุกคนมีสมอง แต่สมองของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แต่ละคนจึงมีแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ความสามารถ และเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้บนฐานขององค์ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะดังนี้

๑. จัดการเรียนรู้โดยไม่แยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของสมองมนุษย์ ซึ่งสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย

๒. จัดการเรียนรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมองเกิดจากความสัมพันธ์ทางสังคม

๓. จัดการเรียนรู้โดยตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายด้วยการให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

๔. จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง เนื่องจากสมองจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมองจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง

๕. จัดบรรยากาศที่เหมาะสมซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากอารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้และอารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้

๖. จัดการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ที่เป็นภาพรวมและที่เป็นส่วนย่อย เพื่อตอบสนองต่อข้อความรู้ที่ว่าสมองจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็น ส่วน ๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม สมองทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม

๗. จัดการเรียนรู้โดยใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม เพราะการเรียนรู้ของสมองจะประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อม ๆ กัน

๘. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นโดยที่ตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ และไม่ได้ตระหนักว่าเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น

๙. จัดการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน เนื่องจากการเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนเป็นผลมาจากทั้งระบบการจำเป็นมิติและการท่องจำ

๑๐. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับหน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้ (Windows of opportunity) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๑. จัดบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้ เนื่องจากความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้

๑๒. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากสมองของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กมีอิสระในการ เลือกเรียนตามความสนใจ และสามารถ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น ได้ทำกิจกรรมที่ท้าทาย และเกิดความสำเร็จ ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น และยอมรับ และมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย

การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ : หัวใจสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ซึ่งเด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Hohmann and Weikart, ๑๙๙๕) การเรียนรู้แบบลงมือกระทำเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็ก และจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดโปรแกรมที่พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. การเลือกและตัดสินใจ เด็กจะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมจากความสนใจและความตั้งใจของตนเอง เด็กเป็นผู้เลือกวัสดุอุปกรณ์และตัดสินใจว่าจะใช้วัสดุอุปกรณ์นั้นอย่างไร การที่เด็กมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้ใหญ่ที่ตระหนักถึงความสำคัญเรื่อง การเลือกและการตัดสินใจ ต้องจัดให้เด็กมีอิสระที่จะเลือกได้ตลอดทั้งวันขณะที่ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่ใช่เฉพาะในช่วงเวลาเล่นเสรีเท่านั้น

๒. สื่อ ห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะมีเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเพียงพอ และเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก เด็กต้องมีโอกาสและมีเวลาเพียงพอที่จะเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างอิสระ เมื่อเด็กใช้เครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เด็กจะมีโอกาสเชื่อมโยงการกระทำต่างๆ และเรียนรู้ในเรื่องของความสัมพันธ์ และมีโอกาสในการแก้ปัญหามากขึ้นด้วย

๓. การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การที่ให้เด็กได้สำรวจและจัดกระทำกับวัตถุโดยตรงทำให้เด็กรู้จักวัตถุ หลังจากที่ได้ศึกษาค้นคว้ากับวัตถุแล้วเด็กจะนำมาวัตถุต่างๆ มาเกี่ยวข้องกันและเด็กจะได้เรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ ผู้ใหญ่มีหน้าที่จัดให้เด็กค้นพบความสัมพันธ์เหล่านี้ด้วยตนเอง

๔. ภาษาจากเด็ก สิ่งที่เด็กพูดจะสะท้อนประสบการณ์และความเข้าใจของเด็ก ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำเด็กมักจะเล่าว่าตนกำลังทำอะไร หรือทำอะไรไปแล้วในแต่ละวัน เมื่อเด็กมีอิสระในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความคิดและรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เด็กจะเรียนรู้วิธีการพูดที่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เด็กจะได้พัฒนาการคิดควบคู่ไปกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

๕. การสนับสนุนจากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ในห้องเรียนที่เรียนรู้แบบลงมือกระทำต้องสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก สังเกตและค้นหาความตั้งใจและความสนใจของเด็ก ผู้ใหญ่ควรรับฟังเด็ก ส่งเสริมให้เด็กคิดและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำ เด็กจะได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ คน แนวคิด และเหตุการณ์สำคัญต่างๆ อย่างหลากหลาย สิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติ และการที่เด็กมีประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีกเช่นนี้ก็ช่วยให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองในที่สุด การจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เมื่อเด็กลงมือปฏิบัติ เด็กจะได้ใช้ผัสสะในการรับรู้ข้อมูลทั้งในรูปของภาพ เสียง สัมผัส ทั้งยังประกอบด้วยประสบการณ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ การใช้วงจรของเซลล์สมองพร้อม ๆ กันมากเท่าใด เสถียรภาพความเชื่อมโยงของวงจรก็เกิดได้เร็วเท่านั้น (สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้, ๒๕๕๐) จึงสามารถกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบลงมือกระทำถือเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม :แนวทางในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง

แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ คำว่า "บูรณาการ" จึงเป็นคำที่คุ้นเคยสำหรับครู แต่อาจเกิดความเข้าใจที่สับสนว่าการบูรณาการเป็นการนำองค์ความรู้ต่างๆ มากองรวมกัน โดยที่ทุกเหมารวมเอาไว้ด้วยกันอย่างไม่สามารถแยกแยะอะไรได้ และอ้างว่าให้เด็กทำกิจกรรม ทั้งๆ ที่ครูก็ไม่ชัดเจนว่าผสมผสานอะไรไว้ด้วยกัน การบูรณาการถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งของการสอน รวมทั้งเป็นปรัชญาในการสอนที่นำเนื้อหาความรู้จากหลายวิชามาสัมพันธ์ที่จุดเดียวกัน (Focus) หรือหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน (วลัย พานิช, ๒๕๔๖) ทั้งนี้ วรรณาท รักษกุลไทย (๒๕๔๘) ได้สรุปความหมายของการจัดประสบการณ์แบบ บูรณาการไว้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่นำความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ และประสบการณ์สำคัญทั้งหมดที่ผู้เรียนจะได้รับในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาเชื่อมโยงผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งเป็นการขจัดความซ้ำซ้อน ความไม่สัมพันธ์ และความไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับปฐมวัยศึกษา ซึ่งเน้นการพัฒนาโดยองค์รวม

เมื่อพิจารณาความหมายของการบูรณาการ จะเห็นได้ว่าความรู้ ความคิดและประสบการณ์สำคัญต่างๆ นั้นต่างมีความสัมพันธ์กัน และหน่วยย่อยที่สัมพันธ์กันเหล่านี้เกิดการผสมผสานหลอมรวมจนเกิดเอกลักษณ์ใหม่ที่มีความเป็นหนึ่งเดียว

แนวทางหนึ่งในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง

๑. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ลักษณะของการเล่นของเด็กมีหลายลักษณะ เช่น การเล่นบทบาทสมมติและเล่นเลียนแบบ ในมุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวัด มุมเสริมสวย ฯลฯ

การอ่านหรือดูภาพในมุมหนังสือ การเล่นสร้างในมุมบล็อก การสังเกตและทดลองในมุมวิทยาศาสตร์หรือ มุมธรรมชาติ การเล่นฝึกทักษะต่างๆ ในมุมเครื่องเล่นสัมผัสหรือมุมของเล่นหรือมุมเกมการศึกษา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสรี หากครูจัดมุมเล่นโดยจัดวางวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำท่าย หรือไม่เคยเปลี่ยนแปลงอะไรเลยย่อมทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ เพราะสมองจะเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีสิ่งจูงใจที่ชักนำให้สมองสนใจผลิตความรู้ สมองจะมีกระบวนการเลือกคัดกรองเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจ เท่านั้นเข้าสู่การรับรู้ของสมอง ทั้งนี้ การจัดมุมเล่นที่ดีที่สามารถส่งเสริมจึงควรจัดสื่อที่ตรงกับความสนใจ ของเด็ก เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ จัดอุปกรณ์ให้เพียงพอกับเด็ก และจัดวางให้เด็กหยิบใช้และเก็บเองได้ จัดให้น่าสนใจ และดึงดูดให้เด็กเข้าไปเล่น โดยมีการเปลี่ยนแปลงสื่อที่จัดไว้อย่างสม่ำเสมอตามหัวข้อ ที่เด็กสนใจและกำลังเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูอาจให้เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดมุมเล่นด้วยก็ได้ สิ่งสำคัญคือต้องจัดเวลาให้เด็กมีโอกาสได้เล่นหรือจัดกระทำกับสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ

๒. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทาง ความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัด วันละ ๓-๕ กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑-๒ กิจกรรมตามความสนใจ

การจะพัฒนาด้านศิลปะและการสร้างสรรค์ให้เด็กต้องเข้าใจว่า ศิลปะคือกระบวนการที่สมอง ถอดความคิดออกมาเป็นภาพและชิ้นงานต่างๆกระบวนการพัฒนาศิลปะและการสร้างสรรค์ของเด็กจึงเน้นให้ เด็กคิดและลงมือทำออกมาเมื่อเด็กทำงานศิลปะเด็กจะเกิดการเชื่อมโยงในสมอง คิดจินตนาการ และ ผลโดยตรงที่เด็กได้รับ คือ ความรู้สึกพอใจ มีความสุข และได้สัมผัสสุนทรีย์ของโลกตั้งแต่วัยเยาว์ การแสดงออกทางศิลปะจึงเปรียบเสมือนการสร้างจินตนาการเป็นรูปร่างภายนอกแล้วป้อนกลับเข้าสู่สมอง เป็นการทำให้สมองได้จัดการกับจินตนาการต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยิ่งทำ ยิ่งจัดระบบความคิดได้ดีขึ้น ในการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมอง ครูจึงควรให้เด็กมีเวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ให้เด็ก มีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มีโอกาสทดลองใช้วัสดุ และเครื่องมือที่หลากหลาย ได้พูดคุยเกี่ยวกับ งานของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดงและนำเสนอผลงาน ศิลปะของเด็กไม่ควรเน้นการลอกเลียนแบบ หรือการทำให้เหมือนของจริง เนื่องจากสายตาและจินตนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่ได้มุ่งไปสู่ความถูกต้องของ สัดส่วน แสง หรือเงา

๓. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลัง อยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ สมองส่วนที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการจัดสมดุลของร่างกาย คือ สมองเล็กหรือซีรีเบลลัม (Cerebellum) การกระตุ้นสมรรถนะของสมองส่วนนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในด้าน การรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมไปด้วยพร้อมๆ กัน ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส เด็กต้องพัฒนา

ความสามารถในการใช้ตา มือ เท้า และประสาทรับความรู้สึกต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเป็นการเตรียมสมรรถนะของร่างกายทุกส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตอยู่ และพร้อมกันนั้น การเคลื่อนไหวร่างกายก็พัฒนาความสามารถของสมองอันเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ไปด้วย

๔. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิต ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ประกอบอาหาร เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ฯลฯ

กระบวนการให้สมองเรียนรู้ที่จะให้ความหมายสิ่งที่เห็น สิ่งที่เผชิญ ตีความ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่างๆ ที่รับรู้มา เป็นการพัฒนากระบวนการคิดของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการรับรู้ของสมองจำนวนมาก ถ้าไม่มีข้อมูลในความทรงจำ ก็ไม่สามารถคิดอะไรออกมาได้ ดังนั้น กระบวนการพัฒนาการคิดของของเด็กจึงต้องมุ่งเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า สิ่งทีก่อรูปในการคิดของเด็กเริ่มต้นที่การจับต้อง สัมผัส และมีประสบการณ์โดยตรง สมองรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วก่อรูปเป็นวงจรแห่งการคิดขึ้นมาในสมอง ประสบการณ์ของเด็กผ่านการสัมผัส การชิม การดมกลิ่น การได้ยิน และการเห็น จึงเป็นพื้นฐานของการสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่างๆ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งจัดให้เด็กมีประสบการณ์ในสถานการณ์จำลองทุกอย่างที่เป็นไปได้ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ เด็กจะได้เคยชินกับการใช้ความคิดและคิดเป็นในที่สุด

๕. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนามที่เด็กได้ปีนป่าย โยก หรือไกว หมุน โยน เดินทรงตัว หรือ เล่นเครื่องเล่นล้อเลื่อน การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้าน จำลองการเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น ฯลฯ

การพัฒนาด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบของร่างกายที่ใช้ในการควบคุมสั่งการตัวเอง และการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม กระบวนการพัฒนาร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้ร่างกายทุกส่วนทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการเหล่านี้ต้องเน้นให้เด็กได้ใช้งานร่างกายให้ครบถ้วน และพัฒนาจนมีสมรรถนะดีเต็มตามศักยภาพของเด็ก นอกจากนี้การที่เด็กได้เล่น ไม่ว่าจะเป็นการหมุนตัว กระโดด คลาน กลิ้ง วิ่ง ไต่ ฯลฯ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการรับรู้ระยะ มิติ มีการพัฒนาสมองให้สมดุลเป็นปกติ สิ่งทีเด็กเล่น เช่น การควบคุมท่าทางการเดิน การวิ่งแข่ง การเล่นเกมกระโดด การเดินบนกระดานแผ่นเดียว ล้วนเป็นการทำซ้ำๆ ดัดแปลงท่าทางที่ไม่สมบูรณ์เพื่อสร้างสมองให้พร้อมสำหรับการใช้งานในวัยถัดไป

๖. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาอย่าง เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ

การให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองด้านการคิด เมื่อเซลล์สมองถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณต่างๆ เกิดเป็นข้อมูลจำนวนมาก การคิดจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งจะกลายเป็นข้อมูลใหม่อีกชั้นหนึ่งซึ่งซับซ้อนขึ้น การที่เด็กเล่นเกมการศึกษาจึงเป็นการกระตุ้นให้สมองได้จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลแบบใหม่ เมื่อเกิดซ้ำๆ กัน ก็จะเกิดความคงตัวในวงจรร่างแหของเซลล์สมองนั่นเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุม การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาสังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นการวัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และหลักการทำงานของสมองอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นแนวทางการวัดประสบการณ์ที่มีมานานมากแล้วก็ตาม หากครูจัดได้ถูกต้อง และครบถ้วน อย่างสม่ำเสมอ ย่อมนำไปสู่การทำให้เด็กกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียน เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครบทุกด้าน ช่วยเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์สำคัญ ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการจำ การคิด และการแก้ปัญหา และช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป เด็กจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยความรู้ที่ตนเป็นความรู้ที่คงทนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๓ - ๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘-๑๒ นาที

วัย ๔ - ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

วัย ๕ - ๖ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕-๒๐ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามมือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษาฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน ระวังระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของความร่วมมือ เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความ คิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรม ให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถาน ที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้ง เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรม ทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออก ในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็ก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมุติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เพื่อนำไปจัดประสบการณ์

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกรักประทับใจ

- ชื่อเล่นของเด็ก
- ชื่อเล่นของเพื่อน
- ชื่อเล่นของครูประจำชั้น
- ชื่อศูนย์ฯ/ชั้นเรียน
- สถานที่ตั้งของศูนย์
- *เสริมโตไปไม่โกง แหวนแห่งความซื่อสัตย์*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

- ของใช้ส่วนตัวเด็ก
- สัญลักษณ์ประจำตัว
- การเก็บของเข้าที่
- การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำ
- การปฏิบัติตนในข้อตกลงในห้องเรียน
- *เสริมโตไปไม่โกง การตัดสินใจของตักแตนน้อย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแล

- หน้าที่และการดูแลสุขภาพตา
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพหู
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพจมูก
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพปาก
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพมือ เท้า
- *เสริมโตไปไม่โกง แมลงเด็กดี*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๕ กินดีอยู่ดีมีสุข

- อาหารดีมีประโยชน์
- ความสำคัญของการรับประทานอาหาร
- การล้างมือ
- การแปรงฟัน
- สุขนิสัยการขับถ่าย
- *เสริมโตไปไม่โกง ไอ้แหวนอยู่ไหน*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวิ

- ชนิดของการออกกำลังกาย
- ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
- การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
- ประโยชน์ของการพักผ่อน
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- *เสริมโตไปไม่โกง เจ้าโต้งกับชาวนา*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน

- ความปลอดภัยในการเล่น
- ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม
- ความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น
- ความปลอดภัยบนท้องถนน
- ความปลอดภัยจากแหล่งน้ำ
- *เสริมโตไปไม่โกง เด็กเลี้ยงแกะ*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส

- การมองเห็น
- การดมกลิ่น
- การได้ยิน
- การชิมรส
- การสัมผัส
- *เสริมโตไปไม่โกง แม่เหี่ยวกับลูก*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๙ หนูทำได้

- มารยาทในการรับประทานอาหาร
- มารยาทในการฟังการพูด
- มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่
- การนั่งอย่างถูกวิธี
- การนอนอย่างถูกวิธี
- *เสริมโตไปไม่โกง หนูสัญญา*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๐ หนูน้อยน่ารัก

- รักบุคคลในครอบครัว
- รักคุณครู
- รักเพื่อน
- รักสัตว์เลี้ยง
- รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- *เสริมโตไปไม่โกง ลาเจ้าอูบาย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

- ความหมายประโยชน์ของบ้าน
- พื้นที่บริเวณรอบบ้าน
- ประเภทของบ้าน
- ห้องภายในบ้าน
- การรักษาความสะอาดบ้าน
- *เสริมโตไปไม่โกง เทพารักษ์กับคนตัดไม้*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

- ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว
- หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
- การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว
- สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว
- *เสริมโตไปไม่โกง คนเจ้าเล่ห์กลับกลอก*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๓ แม่จ๋า

- ความสำคัญของวันแม่
- พระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- สัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ
- บทบาทหน้าที่ของแม่
- การปฏิบัติตนที่ดีต่อพ่อแม่
- *เสริมโตไปไม่โกง วีรบุรุษน้อย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๔ บ้านเรือนเคียงกัน

- ชื่อเพื่อนบ้าน
- การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน
- การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือกันและกัน
- การร่วมกิจกรรมเพื่อนบ้าน
- การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- *เสริมโตไปไม่โกง เจริญทอง ๑๕ เจริญ*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของฉันทัน

- ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตราสัญลักษณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- อาคารสถานที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- บุคคลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- การปฏิบัติตนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- การดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- *เสริมโตไปไม่โกง รถไฟ ปูน ปูน*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๖ ชุมชนหน้าอยู่

- ชื่อชุมชน
- ความสำคัญของสถานที่ในชุมชน
- การร่วมกิจกรรมในชุมชน
- การมีส่วนร่วมในชุมชน
- การดูแลสาธารณะสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน
- *เสริมโตไปไม่โกง รถไฟสามัคคี*

สัปดาห์ที่ ๑๗ จังหวัดของเรา

- ชื่อและสถานที่ตั้ง
- คำขวัญ/สัญลักษณ์ของจังหวัด
- อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด
- สถานที่สำคัญของจังหวัด
- ศาสนาและประเพณีของจังหวัด
- *เสริมโตไปไม่โกง เราชรักประเทศไทย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๘ อาชีพในฝัน

- ชื่ออาชีพ
- การแต่งกายแต่ละอาชีพ
- สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน
- เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
- หน้าที่ของแต่ละอาชีพ
- *เสริมโตไปไม่โกง ดำเนินบาททองโก๋*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๑๙ เราชรักประเทศไทย

- ธงชาติไทย
- การขับร้องเพลงชาติไทย
- การแต่งกายชุดประจำชาติ
- ชนิดของอาหารไทย
- *เสริมโตไปไม่โกง เราชรักประเทศไทย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๐ สมาชิกประเทศอาเซียน

- ชื่อประเทศและธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
- ดอกไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
- ชุดประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
- สัตว์ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
- คำทักทายประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
- *เสริมโตไปไม่โกง คทาวิเศษ*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๑ วันสำคัญ (วันปิยมหาราช)

- ความหมายและความสำคัญ
- การเลิกทาส
- การประกาศการไฟฟ้า
- การรถไฟ
- กิจกรรมวันปิยมหาราช
- *เสริมโตไปไม่โกง คำคล้องจอง เข้าแถว*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๒ เด็กปฐมวัยไม่จมน้ำ

- แหล่งน้ำเสี่ยง
- ไม่ใกล้ ไม่ก้ม ไม่เก็บ
- การปฏิบัติตนเมื่อเห็นคนกำลังจมน้ำ
- ความปลอดภัยในการลงเล่นน้ำ
- การปฏิบัติตนหลังจากการเล่นน้ำ
- *เสริมโตไปไม่โกง ดั่งยักษ์กินเมือง*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๓ วันสำคัญ (วันลอยกระทง)

- ความสำคัญของวันลอยกระทง
- วัตถุประสงค์ในการทำกระทง
- การปฏิบัติตน
- แหล่งน้ำ
- การอนุรักษ์แหล่งน้ำ
- **เสริมโตไปไม่โกง อนุบาล Walk Rally**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๒๔ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

- ชื่อสิ่งมีชีวิต
- ชื่อสิ่งไม่มีชีวิต
- ลักษณะสิ่งมีชีวิต
- ลักษณะสิ่งไม่มีชีวิต
- ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
- **เสริมโตไปไม่โกง หนูผู้กล้าหาญ**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๒๕ ฤดูธรรมชาติ

- ชื่อฤดูกาล
- ฤดูร้อน (ประโยชน์/โทษ)
- ฤดูฝน (ประโยชน์/โทษ)
- ฤดูหนาว (ประโยชน์/โทษ)
- การปฏิบัติตามฤดูกาล
- การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล
- **เสริมโตไปไม่โกง เกมพลังหนู**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๒๖ กลางวันกลางคืน

- ความหมายของกลางวันกลางคืน
- กิจวัตรช่วงกลางวัน
- กิจวัตรช่วงกลางคืน
- การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
- การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน
- *เสริมโตไปไม่โกง หนูคืนเนย*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๗ สัตว์โลกน่ารัก

- ประเภทของสัตว์
- รูปร่างลักษณะของสัตว์เลี้ยง
- อาหารของสัตว์เลี้ยง
- ที่อยู่อาศัยของสัตว์เลี้ยง
- ประโยชน์ – โทษและการดูแลสัตว์เลี้ยง
- *เสริมโตไปไม่โกง พญาลิง*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๘ ต้นไม้แสนรัก

- รูปร่างลักษณะของต้นไม้
- ส่วนประกอบของต้นไม้
- การปลูกต้นไม้
- การดูแลรักษาต้นไม้
- ประโยชน์และโทษของต้นไม้
- *เสริมโตไปไม่โกง มาร์ชकुณธรรม*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๒๙ วันสำคัญ (วันขึ้นปีใหม่)

- ความสำคัญ ความหมาย
- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- การเลือกและจัดหาของขวัญ
- การแสดงความเคารพและอวยพรผู้ใหญ่
- ความหมายของคำว่า ส.ค.ส.
- **เสริมโตไปไม่โกง เกมพลังหนู**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๐ โลกของแมลง

- ชื่อของแมลง
- ประเภทของแมลง
- ส่วนประกอบของแมลง
- ที่อยู่อาศัยของแมลง
- การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ
- **เสริมโตไปไม่โกง หมาป่ากับลูกแกะ**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๑ ผักผลไม้

- ชนิดของผัก – ผลไม้
- ลักษณะและสีของผัก
- ชื่อของผลไม้
- รูปร่างลักษณะของผลไม้
- วิธีการรับประทานผักและผลไม้
- **เสริมโตไปไม่โกง มือของหนู**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๒ วันสำคัญ (วันเด็ก – วันครู)

- ความสำคัญของวันเด็ก
- คำขวัญวันเด็ก
- กิจกรรมวันเด็ก
- หน้าที่ของครู
- กิจกรรมวันครู
- *เสริมโตไปไม่โกง มาร์ชคุณธรรม*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๓๓ ข้าวมหัศจรรย์

- ชนิดของข้าว
- รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวเปลือก
- รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวสาร
- ประโยชน์ของข้าว
- การดูแลและการเก็บรักษาข้าว
- *เสริมโตไปไม่โกง มีอู่นี้มีประโยชน์*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๓๔ โลกสวยด้วยมือเรา

- ความหมายประเภทและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- การดูแลสิ่งแวดล้อม
- ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม
- โทษของสิ่งแวดล้อม
- *เสริมโตไปไม่โกง นิ้วโป้งชี้โกง*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๓๕ ปลอดภัยในยานพาหนะ

- ความหมายของยานพาหนะ
- ประเภทของยานพาหนะ
- ชื่อของยานพาหนะ
- วิธีเลือกใช้นยานพาหนะที่เหมาะสม
- อันตรายจากยานพาหนะ
- **เสริมโตไปไม่โกง ตึกต้องชี้เกียดเงิน**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๖ สาระแห่งสี่สั้น

- ชื่อสี่
- ประเภทของสี่
- สี่ที่ได้จากธรรมชาติ
- แม่สี่
- การเลือกใช้อย่างปลอดภัย
- **เสริมโตไปไม่โกง มือนี่มีประโยชน์**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๗ สร้างฝันนักคิด

- เรียนรู้จำนวน ๑-๕
- การวัดเปรียบเทียบสิ่งของ ๒ สิ่ง
- เลขาคณิต (บอกทิศทางและตำแหน่ง)
- เวลา
- ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การแก้ปัญหา)
- **เสริมโตไปไม่โกง ทำไมหนูชอบลิ้ม**
- **สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา**

สัปดาห์ที่ ๓๘ วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

- เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ (ชั่ง ตวง วัด)
- แรงดึงดูดของแม่เหล็ก
- พลังงานในชีวิตประจำวัน (แหล่งกำเนิดเสียง)
- การสังเกตดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว
- ของเล่นที่อยู่รอบตัวและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ
- *เสริมโตไปไม่โกง ขายโง่กับคันทันไม้*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๓๙ การสื่อสารไร้พรมแดน

- ความหมายของการสื่อสาร
- อุปกรณ์ของการสื่อสาร
- การติดต่อสื่อสารด้วยอุปกรณ์ต่างๆ
- ประโยชน์ของการสื่อสาร
- ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
- *เสริมโตไปไม่โกง นิทานเรื่อง “กากับหงส์”*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

สัปดาห์ที่ ๔๐ วันสำคัญ (วันสงกรานต์)

- ความสำคัญของวันสงกรานต์
- กิจกรรมประเพณี
- การปฏิบัติตนในการเล่นสาดน้ำ
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นสาดน้ำ
- การแสดงบทบาทสมมติ
- *เสริมโตไปไม่โกง มือของหนู*
- *สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา*

โครงการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

๑. ปลุกหอมแดงในถาดไข่
๒. ผักเปลี่ยนสี
๓. ผักชุบแป้งทอด
๔. น้ำใบเตย
๕. ไข่เจียว
๖. ไข่ต้ม
๗. วิธีเพาะถั่วงอก
๘. ม้าก้านกล้วย, พิมพ์ภาพจากก้านกล้วย
๙. เมฆูกกล้วยๆ กล้วยตาก, กล้วยบวดชีฯ
๑๐. น้ำผลไม้
๑๑. สลัดผลไม้
๑๒. รุ้นผลไม้หลากสี

กำหนดการจัดประสบการณ์

สาระที่ควรรู้/หน่วยการเรียนรู้	
<p>๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑๐ หน่วย)</p> <p>- แรกรักประทับใจ, เด็กดีมีวินัย, อวัยวะและการดูแล, กินดีอยู่ดีมีสุข, ขยับกายสบายชีวี, ปลอดภัยไว้ก่อน, หนูน้อยนักสัมผัส, หนูทำได้, หนูน้อยน่ารัก</p>	<p>๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๙ หน่วย)</p> <p>- บ้านแสนสุข, ครอบครัวสุขสันต์, บ้านเรือนเคียงกัน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของฉัน, ชุมชนน่าอยู่, จังหวัดของเรา, อาชีพในฝัน, เรายรักประเทศไทย, สมาชิกประเทศอาเซียน</p>
<p>๓. ธรรมชาติรอบตัว (๑๐ หน่วย)</p> <p>- เด็กปฐมวัยไม่จมน้ำ, สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต, ฤดูธรรมชาติ, กลางวันกลางคืน, สัตว์โลกน่ารัก, ต้นไม้แสนรัก, โลกของแมลง, ผักผลไม้, ข้าวมหัศจรรย์, โลกสวยด้วยมือเรา</p>	<p>๔. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๕ หน่วย)</p> <p>- ปลอดภัยในยานพาหนะ, สาระแห่งสีสัน, สร้างฝันนักคิด, วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์, การสื่อสารไร้พรมแดน</p>
<p>วันสำคัญ (๖ หน่วย)</p> <p>- แม่จ๋า, วันปียมหาราช, วันลอยกระทง, วันขึ้นปีใหม่, วันเด็กวันครู, วันสงกรานต์</p>	

ตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	รับเด็ก
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	เคารพธงชาติสวดมนต์
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๙.๐๐ - ๐๘.๒๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๒๐ - ๑๐.๒๐ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
๑๐.๒๐ - ๑๐.๓๐ น.	พัก (ดื่มนม, ของว่าง)
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๑๐.๔๕ - ๑๑.๓๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
๑๒.๐๐ - ๑๔.๒๐ น.	นอนพักผ่อน
๑๔.๒๐ - ๑๔.๕๐ น.	เกมการศึกษา
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐ น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม
๓. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเล่นตามมุม
๕. กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว
๒. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกคำสั่ง และข้อตกลง
๓. เพื่อฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๔. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ภาพ
๕. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
๘. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความริเริ่มสร้างสรรค์
๙. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ
๒. แอบบันทีกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แอบบันทีก ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
๓. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ ประเภทเคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๔. การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แแถบผ้า ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง
๒. ควรเริ่มกิจกรรมเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก
๓. ควรให้เด็กแสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระ และไม่ควรบังคับ ถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมควรให้เวลาและให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์
๒. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
๔. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรม

๑. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม
๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน
๔. การทดลอง / ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเองได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา

๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๖. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่อง
๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด
๒. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด
๓. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ หรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
๒. ให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
๓. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
๔. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง
๖. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
๗. ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

กิจกรรม

๑. จัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โดยให้เด็กรับผิดชอบช่วยจัดอุปกรณ์
๒. สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส
๓. ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตน
๔. สร้างข้อตกลงในการเปลี่ยนหมุนเวียนทำกิจกรรม

๕. แนะนำอุปกรณ์วิธีใช้และคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม
๖. เมื่อทำงานเสร็จต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และนำเสนอผลงานของตน

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก
๒. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องพร้อมทั้งสาธิตให้ดู
๓. เก็บผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก
๔. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียวตลอดเวลาควรกระตุ้นเร้าและจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง

กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือที่กำหนดเป็นที่เล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๔. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผนและตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๕. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

กิจกรรม

๑. แนะนำศูนย์เรียนรู้ใหม่ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้ เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องชั่ง ฯลฯ
๒. สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน
๓. เปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผนตัดสินใจ เลือกเล่นอย่างอิสระ โดยมีครูคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นพร้อมทั้ง ให้คำชี้แนะช่วยเหลือเด็กในการเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ โดยเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ อย่างน้อย ๑ – ๒ อย่าง ในแต่ละวัน
๒. ขณะเด็กเล่นควรสังเกตพฤติกรรมของเด็กแลอย่างใกล้ชิด
๓. หากศูนย์ใดมีเด็กมากเกินไปควรให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๔. สื่อเครื่องเล่นในแต่ละศูนย์ ควรสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย

กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเพื่อออกกำลังกาย ร่ากาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควร จัดให้เด็กได้เล่น เช่น

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๒. การเล่นทราย
๓. การเล่นน้ำ
๔. การเล่นสมมติในบ้านจำลอง
๕. การในศูนย์ช่างไม้
๖. การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา
๗. การเล่นเกมการละเล่น

จุดประสงค์

๑. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี
๓. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เรียนรู้การตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง กติกาในการเล่น
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. การสาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจ
๕. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
๖. เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยกันเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้งานได้ดียู่เสมอ
๒. ให้ออกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน
๓. ขณะเด็กเล่นครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด
๔. หลังเลิกกิจกรรม ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก

กิจกรรมเกมการศึกษา

เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการสังเกต เปรียบเทียบ
๒. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๓. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. ปลูกฝังให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ การแข่งขัน ฯลฯ

กิจกรรม

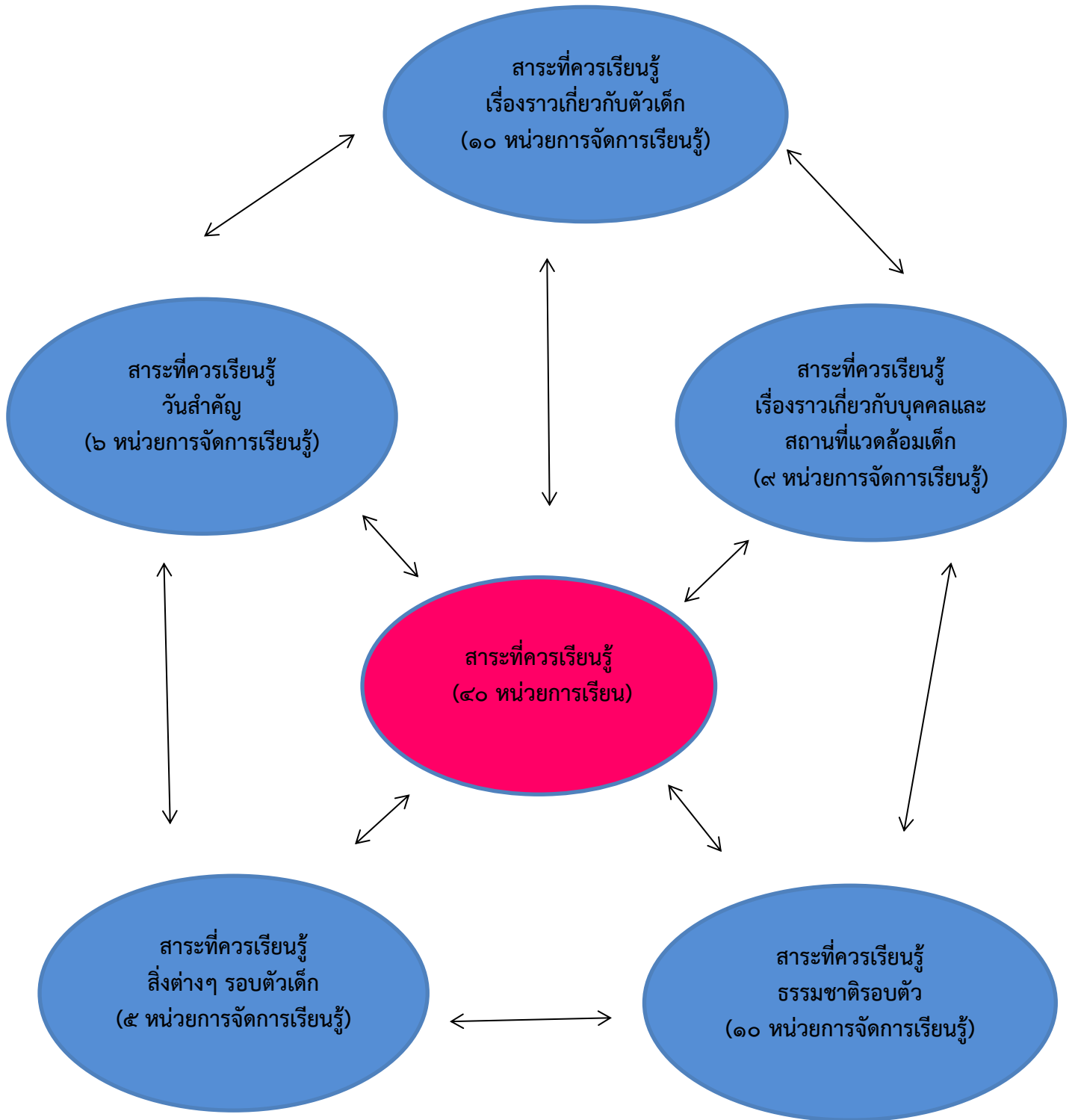
๑. ในกรณีที่เล่นเกมใหม่ ครูควรแนะนำ สาธิต อธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ
๒. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
๓. ขณะเด็กเล่นครูมีหน้าที่เพียงผู้แนะนำ
๔. เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วควนฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย

ตัวอย่างเกมการศึกษา

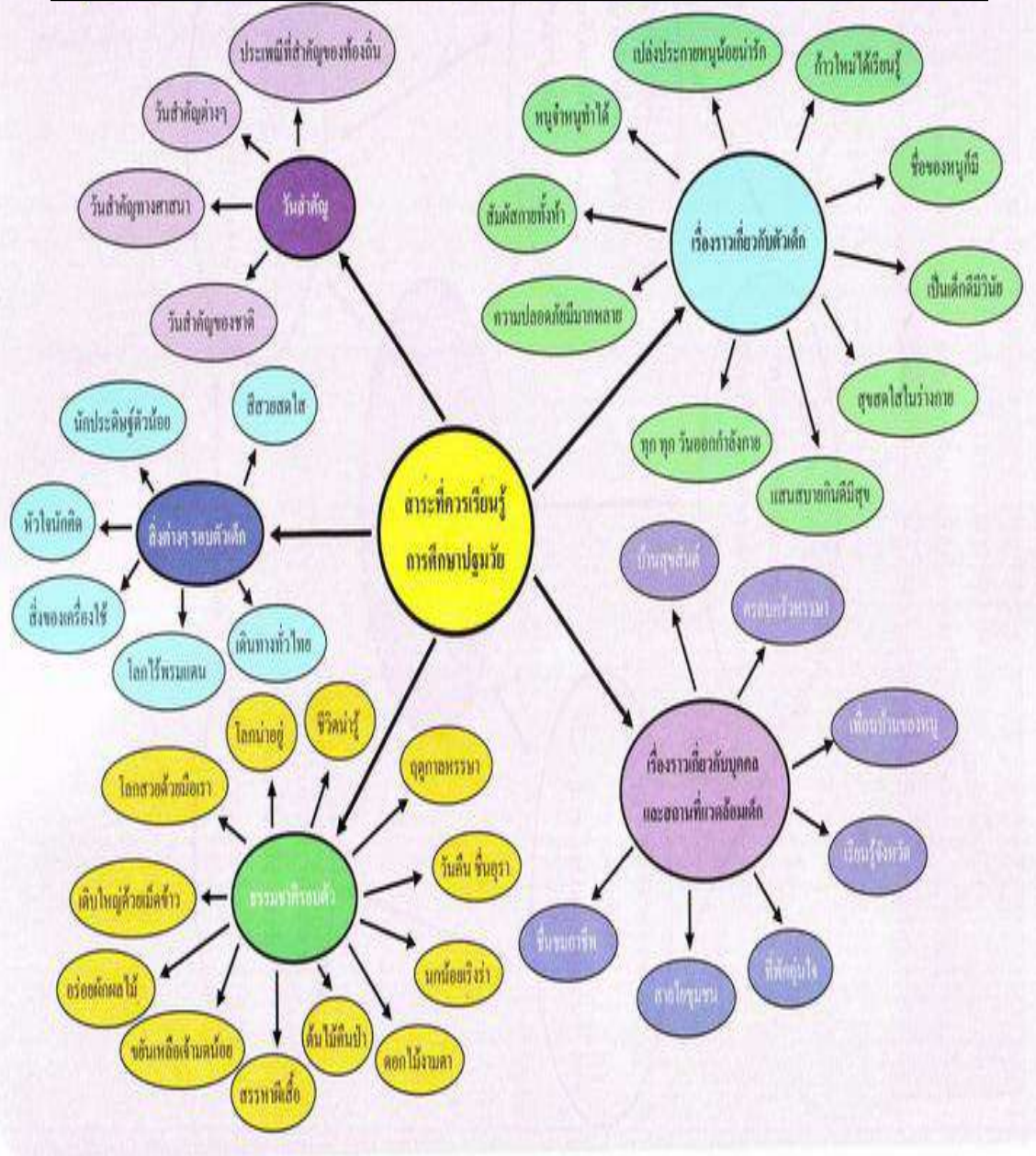
๑. เกมจับคู่
 - จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
 - จับคู่ภาพกับเงา
 - จับคู่ภาพสัมพันธ์
 - จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
 - จับคู่ภาพกับโครงร่างฯลฯ
๒. เกมภาพตัดต่อ (ที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้)
๓. เกมจัดหมวดหมู่
๔. เกมโดมิโน
๕. เกมเรียงลำดับ

ข้อเสนอแนะ

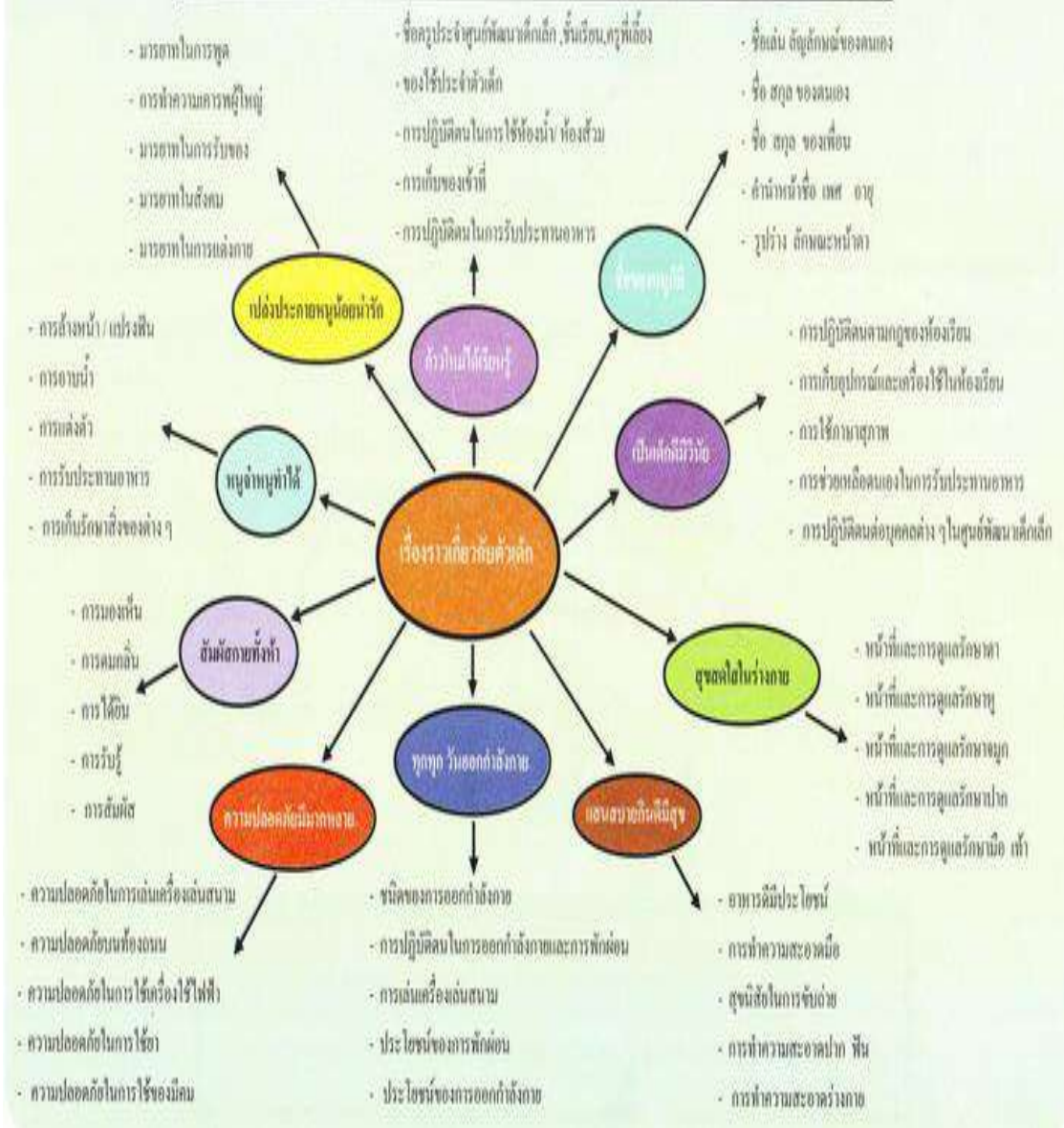
๑. การเล่นเกมการศึกษาในระยะแรกควรเริ่มใช้ของจริง
๒. การเล่นเกมในแต่ละวันอาจให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และชุดเก่า
๓. อาจให้เด็กหมุนเวียนเล่นเกมตามความเหมาะสม
๔. การเล่นเกมเมื่อเล่นเลิกแล้วควรจัดเก็บรวบรวมไว้เป็นชุด ๆ

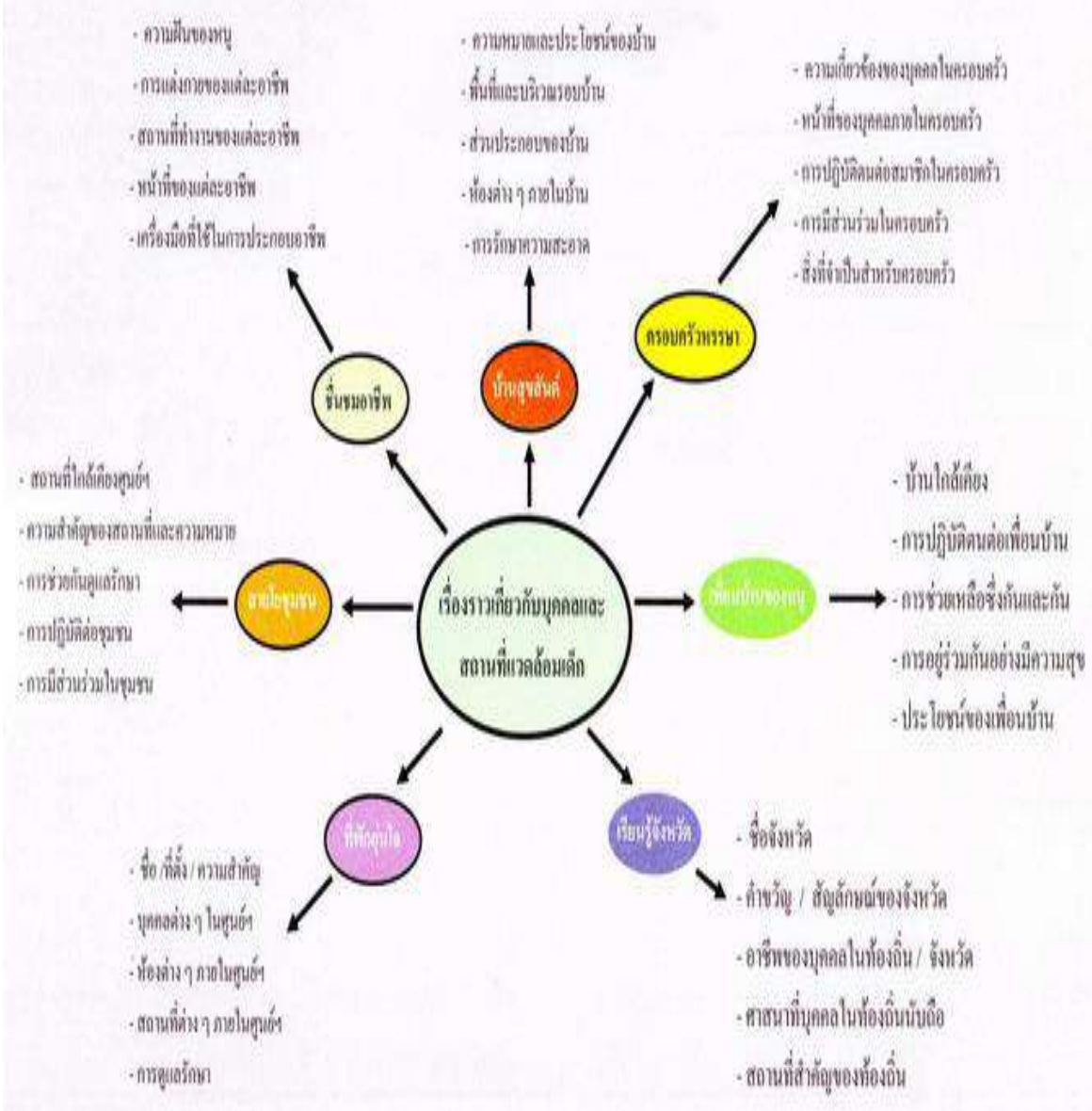
ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

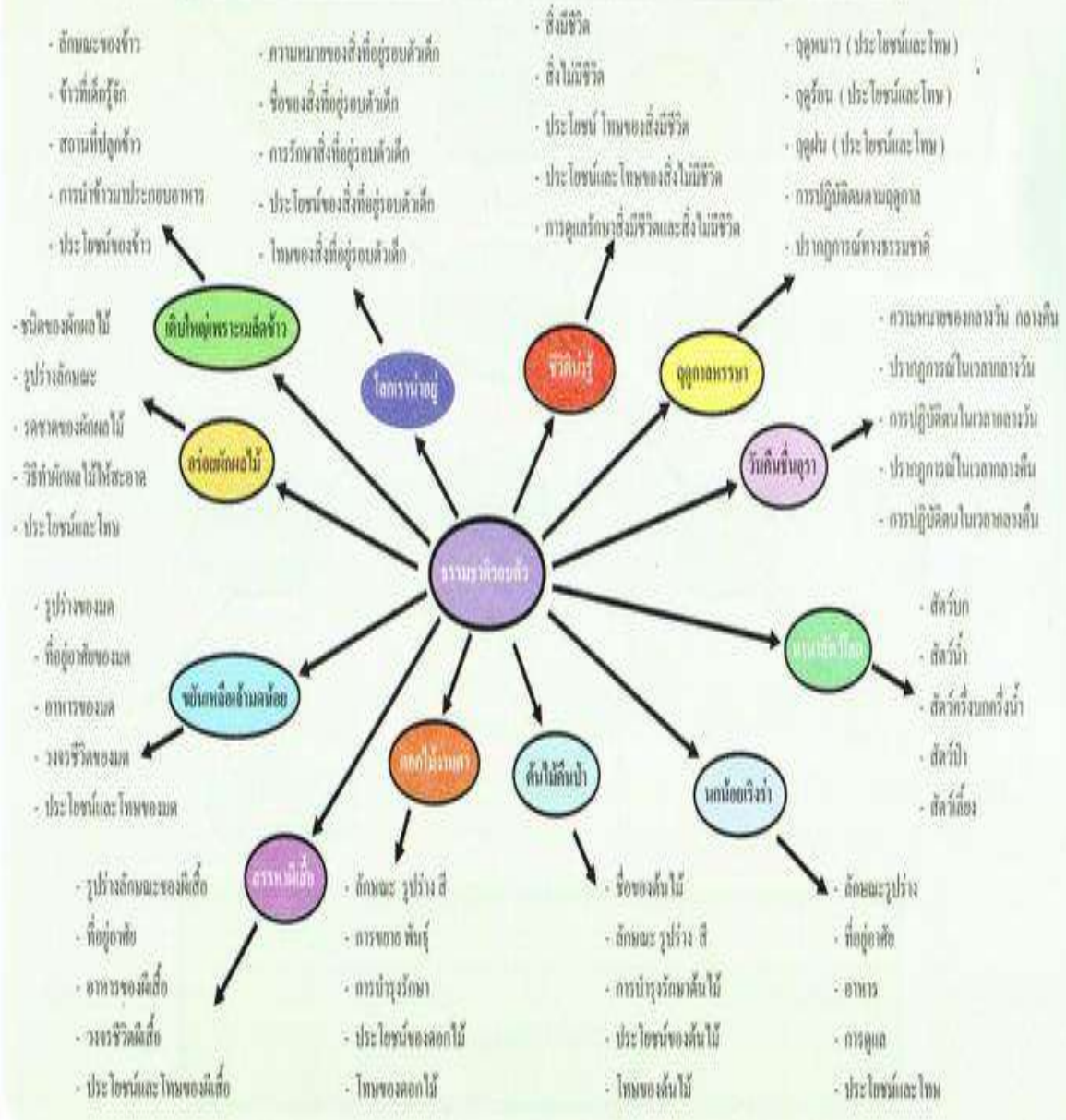
ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

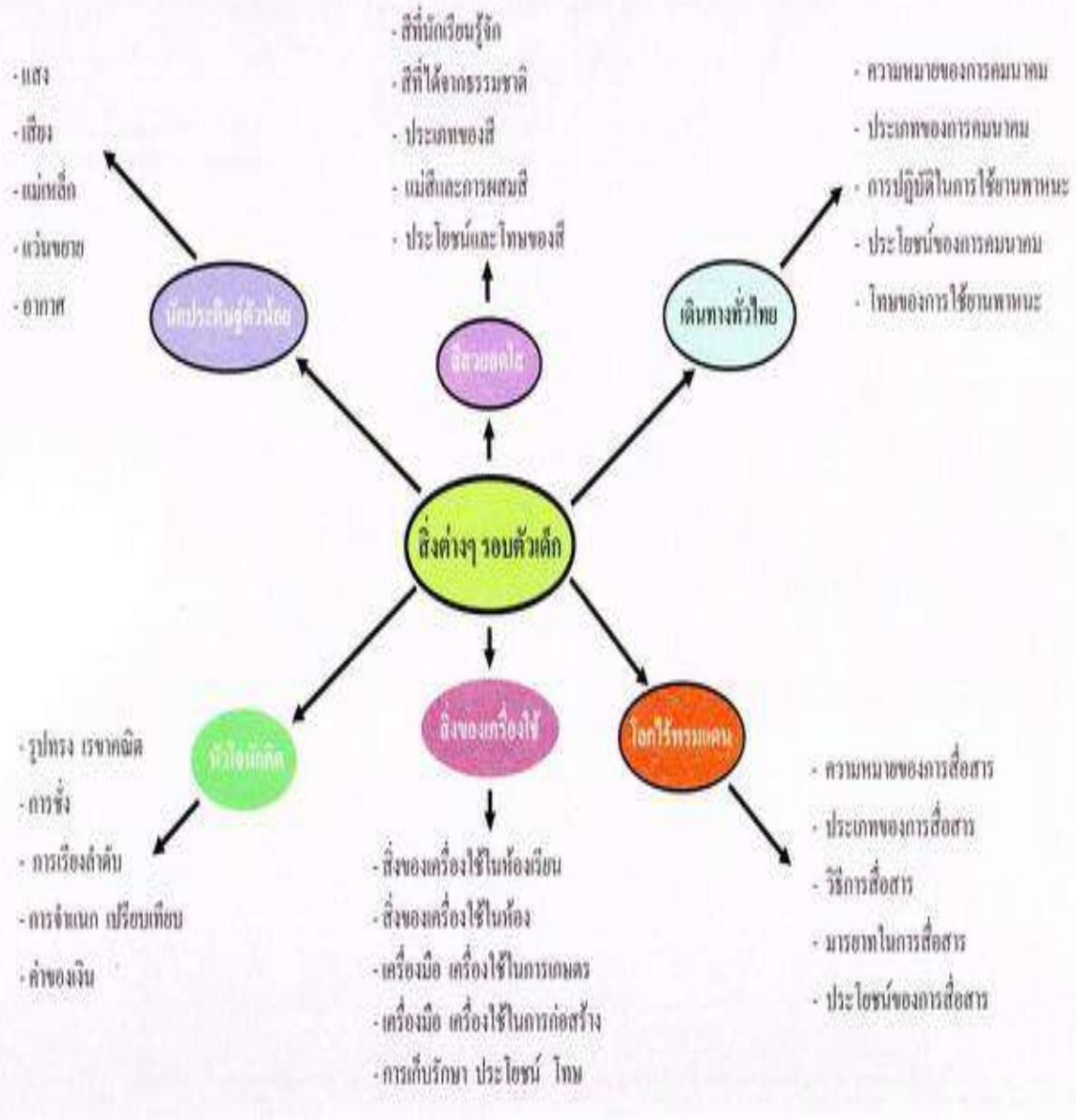
ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

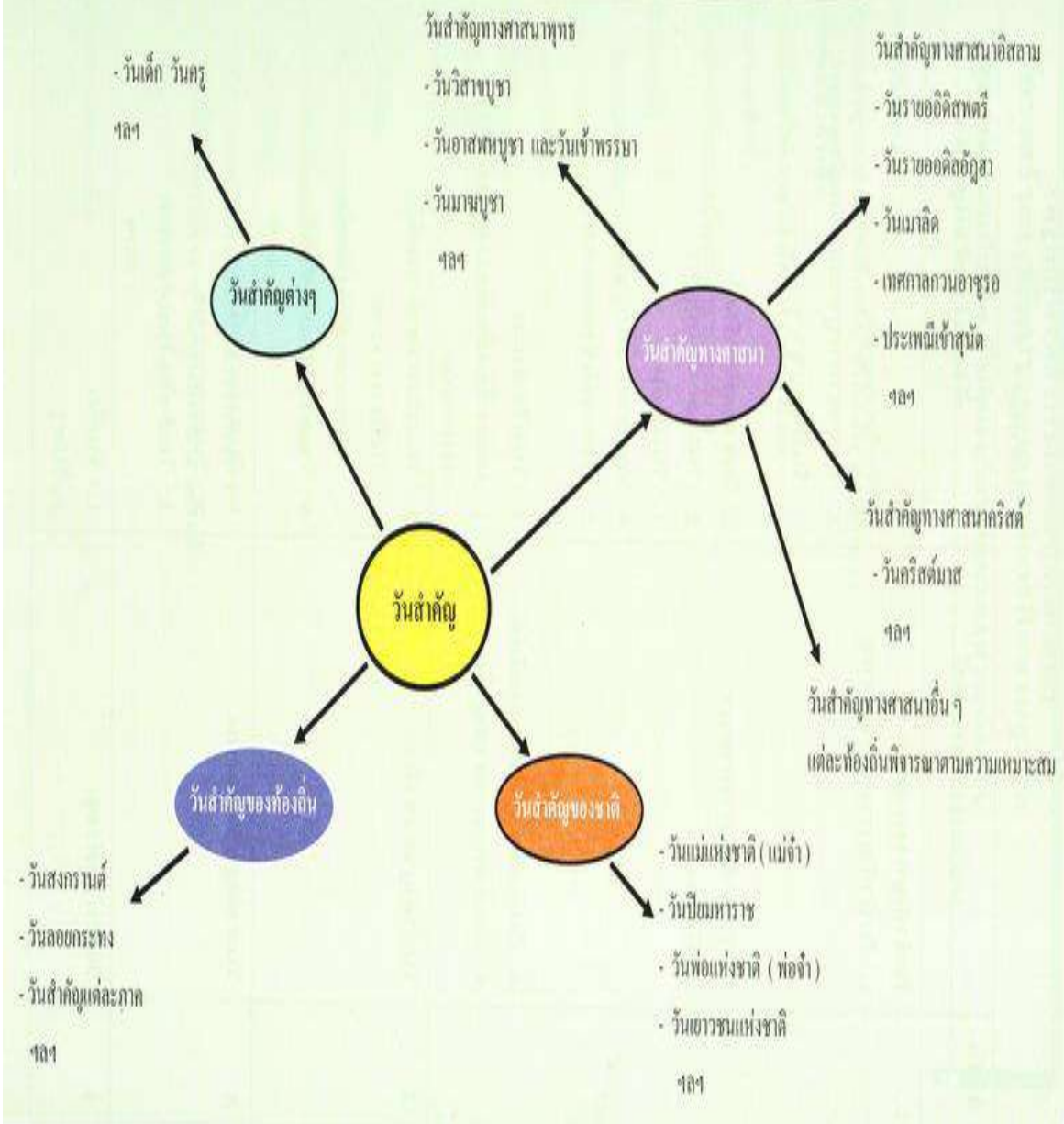
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว
 การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก
 การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๕ วันสำคัญ
การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

การจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียดด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติการจัดบรรยากาศการเรียนรู้จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมการจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีสุขอนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนองการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างคล่องตัวและตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลายลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะดวกปลอดภัยความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัวสดใส่กระฉับกระเฉงบ้านและสถานที่เลี้ยงดูเด็กที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือมีการถ่ายเทอากาศที่ดีมีอุณหภูมิที่เหมาะสมมีแสงสว่างพอเพียงมีความสงบที่จะทำให้กิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงานมีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูลแต่ละจุดของพื้นที่ที่จะต้องสะดวกในการเข้าออกพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดการบ้านและสถานที่ดูแลเด็กตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุขการจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันซึ่งจะเกิดความสะดวกปลอดภัยราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้ใหญ่นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎระเบียบกติกาข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันการจัดบรรยากาศด้านจิตภาพจึงมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีท่าทีที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็กสนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆมีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัวหรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพังต้องการความสงบให้อิสระเด็กในการสื่อสารเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆสามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่นการทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคมมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นสนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิดความรู้สึกพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆจัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเด็กได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆเช่นการกำหนดข้อตกลงกติกากฎระเบียบต่างๆการแบ่งหน้าที่การฝากการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่เกิดด้วยวิธีการเดียวได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งของและกระบวนการต่างๆรวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆและพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคมโดยการเตรียมสื่อวัสดุที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆอย่างกว้างขวางวงการที่เด็กอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สื่อ

สื่อเป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ของเด็กจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็นของเล่นที่เลียนแบบของจริงนิทานและเพลงดังนี้

๑. ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็กของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่นของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุสิ่งของเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาดซึ่งการจัดการหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็ก ของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ **ของจริงเป็นของเล่น** ที่เป็นสิ่งของหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริงของเล่นชิ้นแรกที่มีคุณค่าต่อชีวิตเด็กมากที่สุดคือพ่อแม่ซึ่งเห็นได้ชัดว่าทารกจะสนใจมองหน้าพ่อแม่มากกว่าสิ่งอื่นและหันตามเสียงของพ่อแม่การเรียนรู้ของทารกจะเริ่มต้นจากการรับรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตจริงไปสู่การรับรู้ภาพสัญลักษณ์ตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาของจริงที่เด็กเล่นได้ เช่น ช้อนถ้วยชามพลาสติก เป็นต้น

๑.๑.๒ **ของเล่นเลียนแบบของจริง** เป็นของเล่นที่ทำขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันอาจทำจากวัสดุประเภทไม้พลาสติกโลหะหรือกระดาษก็ได้เช่นตุ๊กตาสัตว์ขนอ่อนนุ่มตุ๊กตาคนลูกบอลเด็กเล่นรถเด็กเล่นของเล่นเครื่องครัว/เครื่องใช้ในบ้าน เป็นต้น

๑.๑.๓ **ของเล่นสร้างสรรค์** เป็นของเล่นที่ทำขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวสามารถประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่นเช่นตัวต่อพลาสติกพลาสติกสร้างสรรค์บล็อกพลาสติก/ไม้วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/การปั้น/การประดิษฐ์ เป็นต้น

๑.๑.๔ **ของเล่นเพื่อการศึกษา** เป็นของเล่นที่ทำขึ้นมีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการสังเกตทักษะกล้ามเนื้อประสานสัมพันธ์กับตาทักษะการคิดเช่นไม้บล็อกเกมภาพตัดต่อเกมโดมิโน เป็นต้น

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้านเป็นของเล่นที่ทำขึ้นจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วยเช่น โมบายล์ปลาตะเพียนใบลานตะกร้อใบลานตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟางกึ่งหินลมใบตาล ล้อกลิ้งไม้ไผ่กติกัดแทนसानใบมะพร้าวกะลารองเท้าและปั้นดินเหนียวรูปสัตว์ เป็นต้น

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็กของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เล่นแบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัสเป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็กในการมองเห็นได้ยินและสัมผัสเช่นโมบายล์รูปทรงขาว-ดำ/หลากสีของเล่นเขย่า / บีบแล้วมีเสียงของเล่นมีผิวสัมผัสเรียบขรุขระของเล่นหยิบจับไว้ในมือได้เสียงเพลง เป็นต้น

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหวเป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้กระตุ้นให้เด็กใช้กล้ามเนื้อแขนขาเช่นลูกบอลของเล่นลากจูงได้ของเล่นไชลานของเล่นมีล้อเลื่อน เป็นต้น

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือ - ตาเป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อมือและตาดอย่างมีจุดหมายเช่นกระดานซ้อนตอกกลองหยอดรูปทรงของเล่นร้อยลูกปัดเม็ดโตของเล่นร้อยเชือกตามรูของเล่นผูกเชือก/รูปชิป/ติดกระดุม เป็นต้น

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษาเป็นของเล่นที่ช่วยในการฟังการสื่อสารทางการฟังการพูดเล่าเรื่อง เช่นหนังสือภาพนิทานเทพเพลงเด็กเครื่องดนตรีหุ่นมือ เป็นต้น

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกตเป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบการจำแนกหรือจัดกลุ่มเช่นของเล่นรูปทรงเรขาคณิตแผ่นภาพจับคู่บล็อกต่างสีต่างขนาด เป็นต้น

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิดเป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหาคิดใช้เหตุผลเช่นภาพตัดต่อตัวต่อภาพปริศนาบล็อกไม้ เป็นต้น

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้างจินตนาการตามความนึกคิดหรือแสดงบทบาทสมมติเช่นบล็อกไม้ตัวต่อของเล่นเครื่องครัวของเล่นร้านค้าของเล่นเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น

๑.๓ ของเล่นตามวัยเด็กมีความสนใจของเล่นแตกต่างกันตามความสามารถของวัยดังนี้

๑.๓.๑ ของเล่นมักเป็นของเล่นที่ฝึกทักษะการเคลื่อนไหวการประสานสัมพันธ์มือ-ตามาใช้กล้ามเนื้อมือ-ข้อมือการสังเกตเปรียบเทียบความจำความคิดสร้างสรรค์เช่นของเล่นลากจูงและผลักไปมาได้กระดานซ้อนตอกบล็อกไม้ภาพตัดต่ออย่างง่ายตัวต่อพลาสติกขนาดใหญ่ ตุ๊กตาของเล่นจำลอง เป็นต้น

๑.๔ การเลือกของเล่นเด็กหลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๔.๑ ความปลอดภัยในการเล่นของเล่นสำหรับเด็กอาจทำด้วยไม้ผ้าพลาสติกหรือโลหะที่ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคมหรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักง่ายตลอดจนทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็กในสีที่ทาหรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไปจนทำให้เด็กกลืนหรือหยิบใส่รูจมูกหรือเข้าปากได้รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้

๑.๔.๒ ประโยชน์ในการเล่นของเล่นที่ดีควรช่วยเร้าความสนใจของเด็กให้อยากรู้ อยากรู้อะไร มีสีสันสวยงาม สะดุดตา เด็กมีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะ เล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวและการใช้มือได้ อย่างคล่องแคล่ว ทั้งยังเสริมสร้างการพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

๑.๔.๓ ประสิทธิภาพในการใช้เล่นของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความง่าย ง่าย เหมาะกับระดับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็กของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอน ความสนใจในการเล่นของเด็กและทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่าย ส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปก็ทำให้เด็กเบื่อ ไม่อยากเล่นได้นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนดัดแปลงใช้ประโยชน์หลายโอกาสหลายรูปแบบหรือเล่นได้ หลายคน

๑.๔.๔ ความประหยัดทรัพยากรของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วย เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไปหากแต่เป็นวัสดุ ของหรือของเล่นที่สามารถจัดหาได้ง่ายมีราคาพอเหมาะและมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือ ทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒. นิทาน

นิทานเป็นสื่อเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็กเพราะเด็กมีธรรมชาติ ที่อยากได้ยินเรื่องผู้คนรอบข้าง เราสามารถอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่ยังเป็นทารกจะช่วย สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือถือเป็นการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้ อย่างแยบยล

๒.๑ ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ในทุกด้านดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกาย ตามเรื่องราวของนิทานทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ - จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน มีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท่องบทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการเด็ก จะมียุทธธรรมดีเยี่ยมแจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำ จำประโยคและเรื่องราวในหนังสือได้ รู้จักเลียนแบบคำพูดเข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่าน รู้จักคิด และรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ววิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราวเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วยในการเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี ๒ วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์เป็นการเล่านิทานด้วยการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและลีลาของผู้เล่าซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็กโดยค่อย ๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจนลีลาของการเล่าช้า ๆ และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ
- ๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดังและประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้น ๆ แต่ได้ใจความการเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่ออีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูดอื่น ๆ ที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก
- ๓) การใช้น้ำเสียงสีหน้าท่าทางควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครไม่ควรพูดเนือยๆเรื่อยๆเพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น
- ๔) การนั่งเล่าเรื่องควรจัดหาเก้าอี้ที่นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็กควรเว้นระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง
- ๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน๑๕นาทีโดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็กซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า
- ๖) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่าควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับกับเรื่องราวที่ได้ฟังให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วยอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภทได้แก่

- ๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ให้แก่เด็กได้อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์พืชบุคคลสำคัญสถานที่สำคัญข่าวและเหตุการณ์ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
- ๒) วัสดุเหลือใช้สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการแต่ยังมีประโยชน์เช่นภาพจากหนังสือนิตยสารกิ่งไม้กล่องกระดาษสิ่งเหล่านี้อาจนำมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องได้
- ๓) ภาพใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่นภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผ่นภาพพลิกหลายๆแผ่นขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง
- ๔) หุ่นจำลองใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือหุ่นเชิดหุ่นชัก

- ๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่องใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายทีละภาพ
- ๖) หน้ากากทำเป็นรูปตัวละครใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ
- ๗) เทปนิทานหรือเรื่องราวใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว
- ๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่องใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

๒.๓ การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจหนังสือคือความสุขหนังสือคือเพื่อนหนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิตการสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกจึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็กเด็กจะรักหนังสือได้จากการที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการเด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมากในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังและจะเติบโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือและรักการอ่านการอ่านนิทานให้เด็กฟังคือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียวหรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียวแต่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วยนิทานเป็นสื่อสำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทานมักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทานอีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆได้อย่างรวดเร็วตามมาเช่นสมองพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

แหล่งเรียนรู้

สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ จำแนกออกเป็น ๒ ด้านดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในบ้านหรือสถานพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย

๑.๑ สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

- พื้นที่กลางแจ้งเพื่อให้เด็กได้เล่นและออกกำลังกายได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่การทำงานประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะส่วนต่างๆพื้นที่กลางแจ้งเป็นการจัดพื้นที่ให้เด็กได้รับอากาศบริสุทธิ์ได้รับแสงแดดมีส่วนที่เป็นร่มเงาของต้นไม้ใหญ่มีความร่มรื่นเมื่อต้องการพักผ่อนหรือผ่อนคลายจากการออกกำลังกาย

- เครื่องเล่นสนามที่มีความหลากหลายตามวัยของเด็กมีจำนวนที่เพียงพอกับผู้เล่นและเป็นเครื่องเล่นที่ปลอดภัย

- บริเวณที่ร่มรื่นสวยงามสะอาดเพื่อให้เด็กได้สัมผัสสิ่งที่เป็นธรรมชาติ

- มีบริเวณสำหรับทดลองปลูกพืชหรือสวนหย่อม

- มีมุมสัตว์เลี้ยงให้เด็กได้ดูสังเกตให้อาหารศึกษาชีวิตความเป็นอยู่

๑.๒ สภาพแวดล้อมภายในอาคาร

- พื้นที่ต่างๆตามความเหมาะสมห้องจัดกิจกรรมห้องอาหารห้องนอนพื้นที่อ่านหนังสือห้องน้ำห้องส้วมห้องเหล่านี้ต้องสะอาดอากาศถ่ายเทได้ดีมีความสะดวกในการใช้งานและมีความปลอดภัยสูง

- มุมการเล่นเป็นการจัดมุมประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจมุมการเล่นเหล่านี้เป็นการจัดมุมที่ตอบสนองความต้องการในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของเด็กขณะเดียวกันจะมีมุมที่จัดให้เด็กทดลองค้นคว้าสืบค้นแสวงหาความรู้ เช่น มุมวิทยาศาสตร์มุมสืบค้น

- สื่ออุปกรณ์วัสดุและของเล่นซึ่งเป็นสื่อวัสดุที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสื่อสิ่งเร้าที่สนับสนุนการแสวงหาความรู้ของเด็กส่วนของเล่นเป็นของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการควร เป็นของเล่นที่สามารถเล่นได้หลายคนและสามารถนำมาเล่นใหม่ได้หลายรูปแบบ ฯลฯ

๑.๓ สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มเด็กกับเด็ก เด็กกับครูและบุคลากรเด็กกับผู้ปกครองบุคลากรกับผู้ปกครองซึ่งรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรจะส่งผลต่อบรรยากาศในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำให้เด็กรับรู้บรรยากาศหากบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรเด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุขจากแหล่งเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขณะเดียวกันบุคลากรต่างๆจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ แก่เด็กได้อีกทางหนึ่ง

๒. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้นอกอาคาร ในที่นี้ขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเช่นอุทยานการศึกษาในวัดและในชุมชนอุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเล อุทยานแห่งชาติในท้องถิ่นแถบภูเขาหอสมุดห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์ ท้องถิ่นพิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่งเป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชนเช่นโบสถ์วิหารศาลาการเปรียญในวัดหรือ ศาสนาสถานซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณีตลาดร้านขายของชำซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้านลานนวดข้าวสถานีอนามัยป่า ทุกแห่งล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย
 ประชาชนชาวบ้าน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้ทรงคุณวุฒิที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 เชิญมาให้ความรู้แก่ครู / ผู้ดูแลเด็ก นักเรียน

ที่	แหล่งเรียนรู้	รายละเอียด	กิจกรรมที่ทำเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	หน่วยการเรียนรู้
๑	วัดเหนือ	-หลวงพ่อเพชร	-สอนเด็กสวดมนต์ -สอนเด็กทำสมาธิ -สอนวิธีปฏิบัติตนตามแบบวิถีของพุทธ	วันสำคัญ
๒	-วัดกลาง	-พ่อขุนบางกลางท่าว -ต้นจำปาขาว	-สอนเด็กสวดมนต์ -สอนเด็กทำสมาธิ -สอนวิธีปฏิบัติตนตามแบบวิถีของพุทธ	วันสำคัญ
๒	อนุสาวรีย์พ่อขุนบางกลางท่าว	อนุสาวรีย์พ่อขุนบางกลางท่าว	สอนให้เด็กเรียนรู้ประวัติของอำเภอนครไทย	วันสำคัญ
๓	นางเอาะ แก้วสีทอง	การทำกล้วยตาก	สอนวิธีการถนอมอาหาร	ชื่นชมอาชีพ
๔	นายอาทิตย์ สุขمامอญ	ผู้นำทางศาสนา	นำเด็กสวดมนต์ ไหว้พระและทำสมาธิ	วันสำคัญ
๕	นายณัฐวุฒิ หาญแก้ว	เต้นแอโรบิค	-ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการเคลื่อนไหววัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้คล่องแคล่ว -ได้รู้สึกสนุกสนาน	ชื่นชมอาชีพ
๖	นางโบทัน แก้วสีทอง	พิณเลเล (เพลงประจำท้องถิ่น)	-ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการร้องเพลงพิณเลเล ซึ่งเป็นเพลงประจำท้องถิ่น -ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการเคลื่อนไหวและจังหวะ -ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในคำคล้องจอง -ได้รู้สึกสนุกสนาน	ชื่นชมอาชีพ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่องการประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
 ๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
 ๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอเนื่องตลอดปี
 ๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
 ๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก
- สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึง วิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชนมาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

๑. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน สภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

๒.๒ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย การวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปีเพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

๒.๓ การประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัย แบ่งออกเป็นการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์กรประกอบของหลักสูตร หลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ - ๕ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท เพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายคุณภาพเด็ก ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้ครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่มีความพิการแต่ละด้าน อาจต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพความพิการของเด็ก ทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ควรให้สอดคล้องกับเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้านดังกล่าว

๓. สถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้านควรได้รับการสนับสนุนครูพี่เลี้ยงให้การดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการ กรณีที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้านมีผลพัฒนาการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ควรมีการส่งต่อไปยังสถานพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้ได้รับการพัฒนาต่อไป

การสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาในระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาในระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงได้ เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมต่อการศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

๑.๑ จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้สอนระดับประถมศึกษา ร่วมกันสร้างความเข้าใจรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อผู้สอนทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนได้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ผู้สอนและบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ ร่วมกัน

๑.๔ จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างรอยเชื่อมต่อ

๑.๕ จัดกิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

ในกรณีที่โรงเรียนไม่มีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษาของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานกับสถานศึกษาที่คาดว่าเด็กจะไปเข้าเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสถานศึกษาใหม่ได้

๒. ผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่น ๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้สอน ตลอดจนการสำรวจสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒.๔ จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือที่เหมาะสมกับวัยเด็กที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้องกับรอยเชื่อมต่อในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓. ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย โดยควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้สอนและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้อง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ จัดกิจกรรมช่วยเหลือ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓.๕ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครอง

พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน และเพื่อช่วยบุตรหลานของตนเองในการศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ

๔.๒ จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

๔.๓ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

๔.๔ จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน เช่น เล่นนิทาน อ่านหนังสือร่วมกัน สนทนาพูดคุย ชักถามปัญหาในการเรียน ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจ

๔.๕ ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลาน เพื่อช่วยให้บุตรหลานปรับตัวได้ดีขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการ ที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ภาคผนวก

๑. บรรณานุกรม

๑. กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖
๒. กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
๓. กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี)

๒. สำเนารายงานการประชุม

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย สังกัดเทศบาลตำบลนครไทย
ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วศ ๓๕๓ / ๒๕๔๖

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖

เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัย ที่จะต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี ให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และตามกฎหมายกระทรวงฯ ว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ดังปรากฏแนบท้ายคำสั่งฯ นี้ แทนหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖

(นาย pongpol อติเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังปรากฏแนบท้ายคำสั่งฯ นี้ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ฉบับประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี)

เอกสารอัดสำเนาฉบับนี้ใช้ประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ เอกสารฉบับพิมพ์อยู่ระหว่างการดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๒๑/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและชุดฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไปใช้ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสามารถนำไปสู่การใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและ ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและชุดฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

คณะกรรมการ

๑. นางสุกัญญา งามบรรจง	ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ประธาน
๒. นางวาทีณี อีระตระกูล	ข้าราชการบำนาญ	รองประธาน
๓. นางสาวนิจสุดา อภินันทากรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	รองประธาน
๔. รองศาสตราจารย์พัชรี ผลโยธิน	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อู๋ไรวรรณ มีเพียร	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๖. นางเอมอร รสเครือ	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๗. นางสาวเน่งน้อย แจ้งศิริกุล	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๘. นางรุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๙. นายอารมณ วงศ์บัณฑิต	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๑๑. นางเกสร สมรรคเสวี	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๑๒. นางวิภา ตันฑุลพงษ์	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๑๓. นางทรงพร ทนมนวัน ณ ออยุธยา	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๑๔. นางสาวรนาท รักสกุลไทย	ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมพิทยา	คณะกรรมการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญฟ้า รั้งสิยานนท์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	คณะกรรมการ
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพรรณ บุตรกตัญญู	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะกรรมการ
๑๗. นางปณัฐรณ จารุชัยนิวัฒน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะกรรมการ
๑๘. นางประภาศรี นันทนฤมิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาวจินตนา สุขสำราญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	คณะกรรมการ
๒๐. นางสาวสุภัทรา คงเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	คณะกรรมการ
๒๑. นางอรทัย เลาอลงกรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	คณะกรรมการ
๒๒. นางสาวสุทธาภา โชติประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะกรรมการ
๒๓. นางสาวชนาสร นิมนวล	มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะกรรมการ
๒๔. นางปิยะธิดา เกษสุวรรณ	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะกรรมการ

๒๕. นางสาวลักษณา เสนอฤทธิ์	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒๖. นางสาวเทพกัญญา พรหมขัติแก้ว	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะทำงาน
๒๗. นางสุรัสวดี จันทรงกุล	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑	คณะทำงาน
๒๘. นางนฤมล จันทร์ฉาย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒	คณะทำงาน
๒๙. นางปฤษณา ดำรงชีพ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒	คณะทำงาน
๓๐. นายบรรพต ชันคำ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑	คณะทำงาน
๓๑. นางหริญญา รุ่งแจ้ง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑	คณะทำงาน
๓๒. นางสาวธิติมา เรืองสกุล	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒	คณะทำงาน
๓๓. นายชัยวุฒิ สิ้นธวงศานนท์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๑	คณะทำงาน
๓๔. นางสาวสุวรรณี ศิริสมฤทัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต ๒	คณะทำงาน
๓๕. นางสุนิทรพร พรหมมล	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต ๔	คณะทำงาน
๓๖. นายสมบัติ เนตรสว่าง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต ๑	คณะทำงาน
๓๗. นางสาวสุนันทา ยอดรัก	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๒	คณะทำงาน
๓๘. นางสาวนฤมล เนียมหอม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๓๙. นางปัทมา พังเครือ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๔๐. นายบุญเลิศ ค่อนสะอาด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต ๑	คณะทำงาน
๔๑. นางสาวพร โชชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด เขต ๑	คณะทำงาน
๔๒. นางสาวอุทัย ธารมรรค	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๑	คณะทำงาน
๔๓. นางจุฬาลักษณ์ พงษ์สังข์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๒	คณะทำงาน
๔๔. นางนิทรพร ช่อสูงเนิน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต ๑	คณะทำงาน
๔๕. นางสาวจีเรียง บุญสม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต ๑	คณะทำงาน
๔๖. นางสาวภิญญาพัชญ์ เชื้อจันทร์ยอด	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๔๗. นางสาวรัตนมา แสงบัวเผื่อน	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน และเลขานุการ
๔๘. นางภาวิณี แสนทวีสุข	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน ผู้ช่วยเลขานุการ
๔๙. นางกันยา แสงวงษ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- กำหนดแนวทางและพิจารณาดำเนินการจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและชุดฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนการจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและชุดฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - ดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควร
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายบุญเลิศ ยอดสะอาด)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

วัน อังคาร ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๕.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย

ผู้มาประชุม

๑. นางสาวจวีร์รัตน์ เกิดดี	ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	ประธานกรรมการ
๒. นายชยกร ยวงโย	ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	กรรมการ/ที่ปรึกษา
๓. จ.ส.อ.สุระพงษ์ สนั่นเอื้อ	ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลนครไทย	กรรมการ/ที่ปรึกษา
๔. นายบุญเริ่ม คำป้อ	ตำแหน่ง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๕. นางหนึ่งฤทัย คำแปง	ตำแหน่ง ผู้แทนผู้ประกอบการ	กรรมการ
๖. นายฉันท์ สุทธิ	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ/เลขานุการ
๗. นายชาญณรงค์ จี๊ดดวงจันทร์	ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นางคนาวรรณ หมีตง	ตำแหน่ง ครู คศ.๑	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นางสาวภาณุมาศ สุขรัตน์ปรีชา	ตำแหน่ง ครู คศ.๑	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. นางกรรณิการ์ พรหมภักดี	ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นางสาวปทุมณีชีสา ไชยอัสวโสภณ	ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นางสาวจิราวรรณ พันคุ้ม	ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นางชนิษฐา อัจฉฤทธิ์	ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔. นางสาวสุพาวรรณ แสงสีบาง	ตำแหน่ง จ้างเหมาบริการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวนริศธินันท์ ไกรลาศภูมิ	ตำแหน่ง จ้างเหมาบริการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นางสาวจุฑารัตน์ สุขเครือเกิด	ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	กรรมการ/ที่ปรึกษา
๒. พ.จ.ท.สุนันท์ ทองหง่า	ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนครไทย	กรรมการ/ที่ปรึกษา
๓. พระครูวิรุณ ธรรมสถิต	ตำแหน่ง ผู้นำทางศาสนา	กรรมการ
๔. นายบัญชา คงหนองลาน	ตำแหน่ง ผู้แทนชุมชน	กรรมการ
๕. นางภคนันท์ รัฐอินทร์	ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

- ไม่มี

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

ประธาน ฯ สวัสดิ์ค๊ะ เมื่อคณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ขออนุญาตเปิดประชุมในวาระการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ

- ไม่มี

/ระเบียบวาระ...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่อง เพื่อพิจารณา

การพิจารณาร่างปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลนครไทย แก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๑ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี
และเด็กอายุต่ำกว่า ๓-๔ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

นางสาวจุรีรัตน์ เกิดดี ประธานกรรมการ ในวันนี้เราจะร่วมกันพิจารณาร่างปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย แก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๑
สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี และเด็กอายุต่ำกว่า ๓-๔ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ ค่ะ

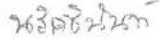
- ตามสำเนาร่างปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลนครไทย แก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๑ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี และเด็กอายุ
ต่ำกว่า ๓-๔ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่สำเนาให้คณะกรรมการ
ไปนั้น มีคณะกรรมการท่านใดต้องการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมตรงไหนบ้างค่ะ

- ถ้าไม่มีมติฉันขอมติที่ประชุมด้วยค่ะ

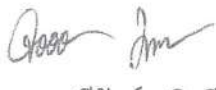
ที่ประชุม มีมติเห็นชอบ

นางสาวจุรีรัตน์ เกิดดี ประธานกรรมการ มีคณะกรรมการท่านใดจะเสนอเรื่องอื่น ๆ อีกหรือไม่ ถ้าไม่มี
มติฉันก็ขอขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านที่ได้เสียสละเวลามาประชุมในวันนี้ จนได้ข้อสรุปเป็นเอกฉันท์และ
ขอปิดการประชุมในวันนี้ ขอขอบคุณค่ะ

ปิดประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น.

(ลงชื่อ) ผู้จัดรายการประชุม
(นางสาวนริศนันท์ ไกรลาศภูมิ)
จ้างเหมาบริการ
กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

(ลงชื่อ) ผู้รับรองรายงานการประชุม
(นางศนาวรรณ หมี่ดง)
ครู คศ.๑
กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นางสาวจุรีรัตน์ เกิดดี)
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
ประธานกรรมการ

คำสั่งเทศบาลตำบลนครไทย

ที่ ๒๓๗ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนครไทย แก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๑
สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปีและเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป โดยให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กเล็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สามารถนำไปสู่การใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑. นางสาวจวีร์รัตน์ เกิดดี	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
๒. นางจรงรัตน์ แจ้งโง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รองประธานกรรมการ
๓. นางจงสุข ขจรไพร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๔. จ.ส.อ.สุระพงษ์ สนั่นเอื้อ	รองปลัดเทศบาลตำบลนครไทย	กรรมการ
๕. นายประจวบ คงอินทร์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข	กรรมการ
๖. นายฉันท์ สุทธิ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๗. นายชาญณรงค์ จีอดดวงจันทร์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	ชำนาญการ	กรรมการ

- มีหน้าที่
๑. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 ๒. กำหนดแนวทางและพิจารณาดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 ๓. ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 ๔. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

๒. คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

๑. นางคนาวรรณ หมี่ตง	ครู คศ.๑	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวภาณุมาศ สุขรัตน์ปรีชา	ครู คศ.๑	กรรมการ
๓. นางกรรณิการ์ พรหมภักดิ์	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ
๔. นางชนิษฐา อัจฉฤทธิ์	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ
๕. นางสาวจิราวรรณ พันคุ้ม	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	กรรมการ